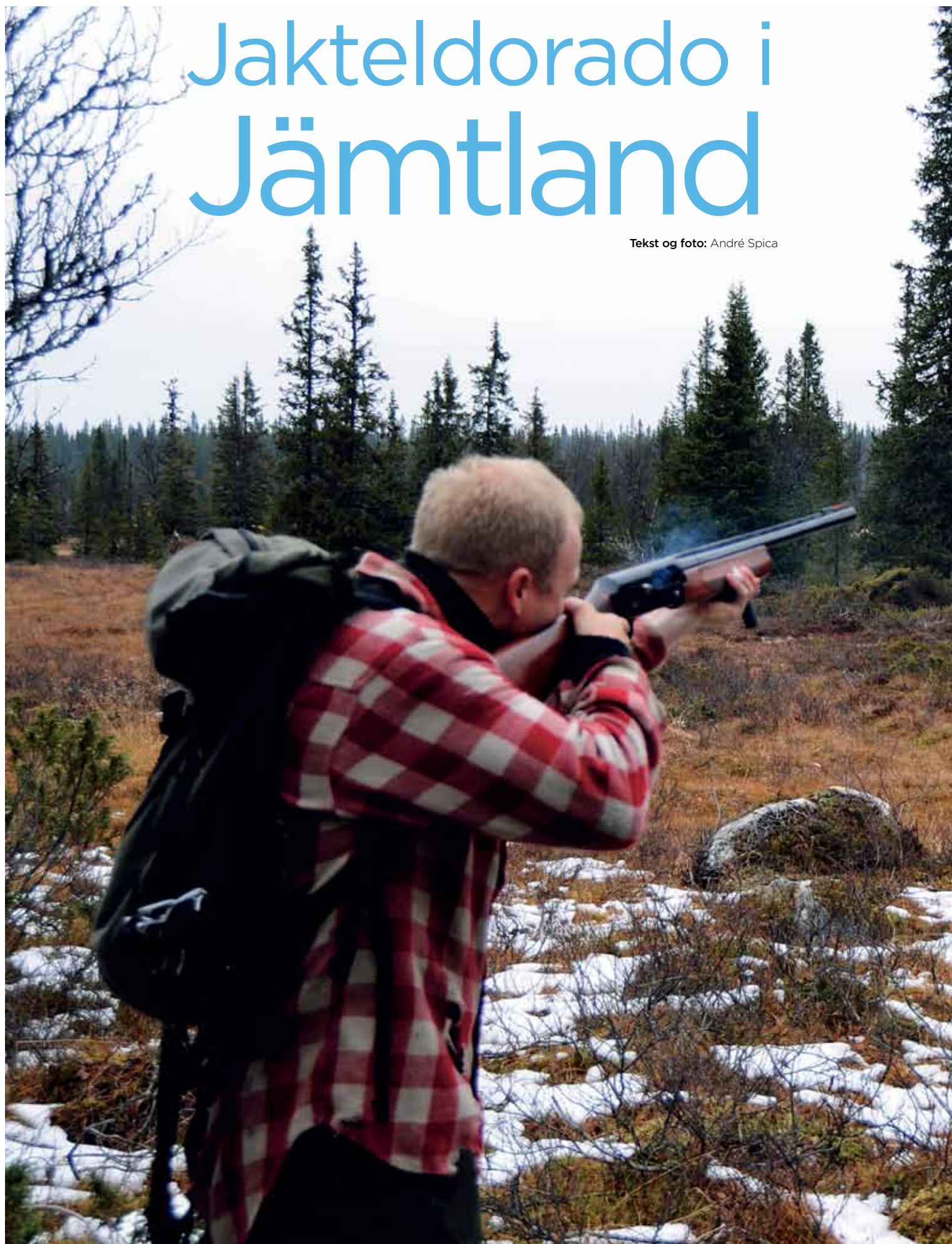

Jakteldorado i Jämtland

Tekst og foto: André Spica

- Tiur! Karl Henrik leser Eir som en åpen bok. Bikkja driver inn mot noen buskas og ei treklynge. Han jager bak. Mine jaktinstinkter er ikke like finslepne, men jeg er like fullt straks med på notene. Det er ikke plass til oss begge i buskaset, så jeg dreier litt høyre mot myrkanten, og håper utflukten kommer den veien. Det smeller. En gang til. Bommenet han?! Sekundet senere ser jeg den store, sorte fuglen på vingene utover myra i min retning. Hagla havner lynraskt i anlegg, løpet plukker opp flukten bakfra. Jeg trekker av...

Vi befinner oss et sted i Jämtland. Jeg er med Karl Henrik Underland til en av hans mange vel bevarte jaktmarker. Karl Henrik er min jaktmentor og en jeger av de sjeldne. Fra han var gammel nok til å gå har han trasket i sin fars fotspor på utallige jakturer. Sult og kulde har ofte vært en følgesvenn mens han har gått den harde lære. Jaktinstinktene ligger tjuvt utenpå ham. Jeg vet utmerket godt hvor privilegert jeg er som har en slik læremester.

Bom bom

Jeg treffer av og til jeg også, det er ikke dét. Jeg var på min første rypejakt med hund i fjor. I år på min første støkkjakt. Den var av den utrolige sorten. To og en halv time jakt, ni skudd, åtte treff. De tre første var doubleer. Det er ingen som tror meg - unntatt min mor. Hun var med. Jeg møter til jakthelgen proppfull av selvtillit, og uten respekt for Karl Henriks antatt bedre jaktferdigheter. Jeg kan skyte bakover i blinde og felle to fugler per skudd. Slik er den indre troen i hvert fall. Det tviler jeg på at han kan... Men det skal etter hvert vise seg at min eventyrlige sessonstart kun kan føre en vei videre, og det er ihvertfall ikke i retning fuglefelling i mangfold med bind for øynene.

Vårt oppholdssted er ei enkel koie midt i terrenget, med kun de nødvendige fasiliteter.

Vi liker det best slik. Jeg er ikke sikker på om det allerede kan kalles morgen når vi legger ut fra koia første dagen. Vi er her for å jakte, ikke sove. Karl Henrik er med en gang inne i sin egen verden. Jeg er sikker på at Sports Illustrated kunne avholdt sin bikinioppvisning midt i traseen uten at han ville enset tilstedeværelsen av ei eneste ei av de rypene. Månen til oppslukthet. Jeg blir revet med i jaktatmosfæren og det instinktive drivet. Bretonene Eir og Pino innehar snutene som skal sørge for at det lokale fuglelivet får trimmet seg de neste dagene. De lovende øyeblikkene lar ikke vente lenge på seg. Vi har knapt kommet over de første myrene før det hele er i gang.

Ei røy legger seg på vingene. Det er Karl som har den i sin skuddbane. To skudd smeller, og fuglen flyr videre. Jeg gliser til ham, humrer. «Jasså. Skal de fly videre disse der etter at man har skutt på dem? Hvis jeg ikke husker feil pleier de ikke det når det smeller fra mi hagle». Karl klør seg i huet. Svarer ikke, men det vises langt utenpå ham at dette skjønnte han ikke båret av.

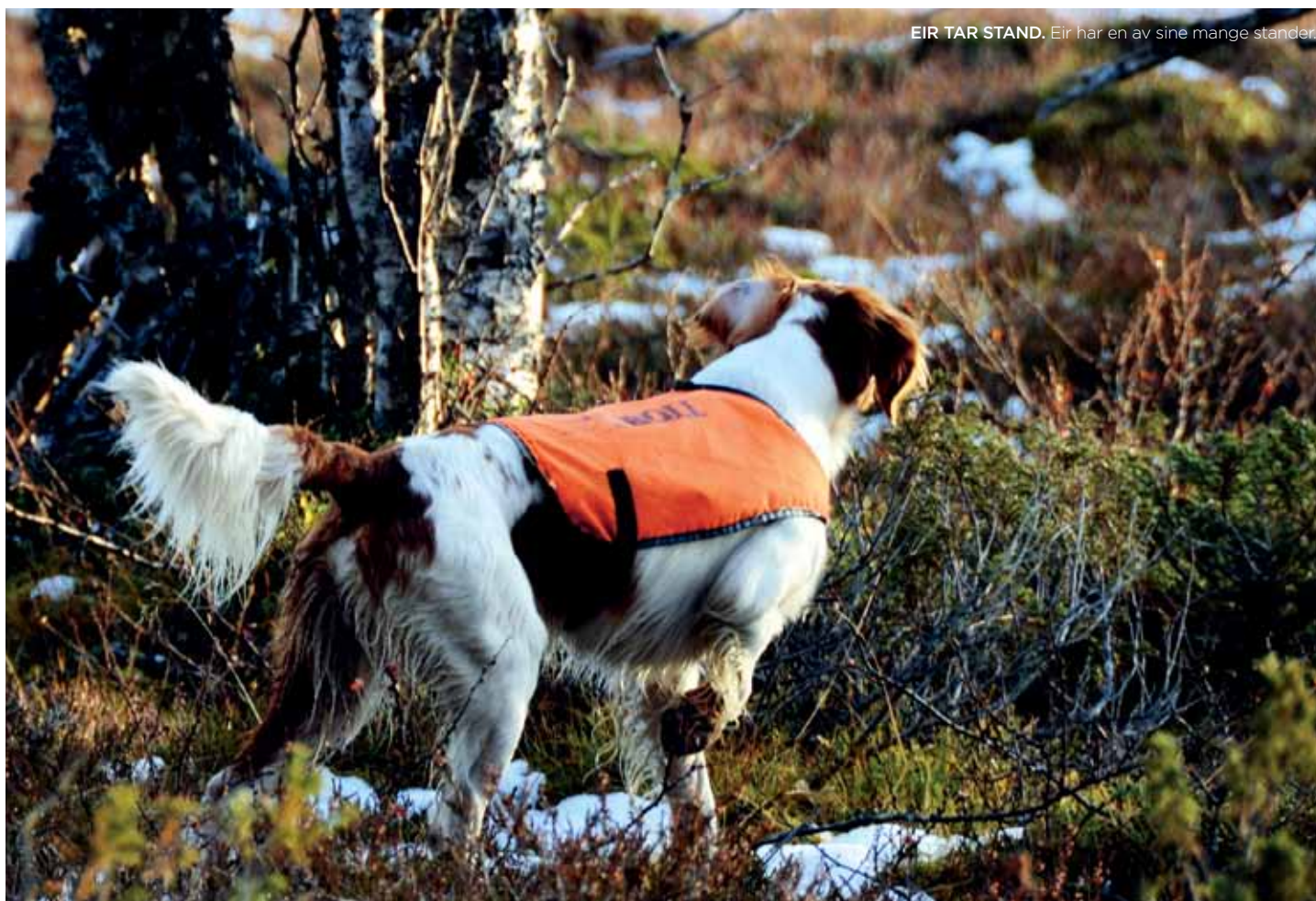
«Hrmf...» Et grynt, og han labber videre. Bak tripper jeg lett etter. Bombesikker på at jeg ville felt fuglen om den hadde kommet i min bane. Baklengs i blinde. Vi har ikke kommet dit at

jeg har kommet ned fra min rosa sky enda...

Jakteldorado

Men så begynner oppvisningen. Vi kommer inn i et terreng der Eir og Pino skiftvis tar opp det ene rypekullet etter det andre. Karl Henrik er alltid på rett sted, i rett posisjon. Og nå blir det umiddelbart klart hvorfor han klodde seg i hodet da han bommet på røya. Fuglene faller som fluer. Om jeg nevnte noe om trimming av fuglelivet, så trekker jeg det tilbake. Disse fuglene blir ikke mye spreke. Jeg har aldri sett maken. Rypene flakser ut i hytt og gevær; forover, sidelengs, overflukt... Jeg er sikker på at det ikke er lenge før noen begynner å stikke hodet i myra i desperasjon etter alternativer. Ingenting hjelper. «Apport, apport, apport...» Bikkjene løper hit og dit, plukker fugl, og ser snart ut som små dunputer i kjeften.

Og hvordan går det så med meg. Vel, jeg har åpnet øynene, sluttet å skyte baklengs, de rosa skyene svever ingen steder lenger, og Karl Henrik spør om han kan låne plass i sekken min til noen av rypene. Der er det god plass. Termosen er ikke så volumstor. Det er så ille at humøret mitt går fra urokelig selvtillit til bunnløs oppgitthet, frustrasjon og irritasjon i løpet av komisk kort tid. Jeg er tydeligvis ikke i stand til å treffe noenting med mindre rypene ▶

EIR TAR STAND. Eir har en av sine mange steder.

Fakta: Jämtland

Jämtland ligger i det midtre av Sverige og grenser til Trøndelagsfylkene. Landsdelen er preget av utbredt og variert natur med enkel tilgang på et mangfold av friluftsopplevelser. Jakt på stort og smått er det mulighetene mange for. Alt fra bjørnejakt til småviltjakt. Guidede jaktturet i private terreng arrangeres blant annet av Campus Naturopplevelser. Hva fuglejakten angår, så er det Karl Henrik Underland som står for jaktguidingen med sine hunder og garanterer for de gode opplevelsene.

For nærmere informasjon, se www.campusnaturopplevelser.no

◀ **KARL OG BIKKJENE.** Min jaktmentor og hans trofaste følgesvenner i sitt rette element.

APPORT. Bikkjene får nok å gjøre. De apporterer i ett kjø.

KVELDSSTEMNING I KOIA. Den gode stemningen i koia etter endt jaktøkt er en viktig del av opplevelsen.

velger å sette seg på kornet og titte inn i løpet. Ja, som om det skulle hjelpe. Jeg trekker vel bare av feil løp allikevel. Jeg begynner å bli sur og grinete. Hvorfor får jeg bare vanskelige oppflukter? Aldri noen av de enkle som selv den mest talentløse kan treffe på. Karl Henrik gir meg ingenting gratis. Han har gått den harde lære, og den er den eneste han kjenner. Ingen vits i å klynke om medlidenhet. Mens han lytter etter en av bikkjene som sikkert har stand, krafser jeg ubevisst i barken på et tre.

- Ti still!

Nå snakker han til meg som om jeg var ei bikkje også. Det går an å si «André, vær litt stille» eller kanskje «hysj, André, jeg lytter etter bikkja» Alt irriterer meg nå... Svarte f... oppi et visst sted!

Jeg skal ikke utbrodere resten av denne ettermiddagen. Jeg er ikke langsint. Jeg smeller omsider ned ei rype jeg også, og det er nok til at humøret er lett og fint når vi i skumringen entrer koia igjen. Dagens jakt blir reflektert over en god middag, svart kaffe og en liten tår. Mann som hund er slitne, og vi går tidlig til sengs alle fire. I morgen venter en ny dag.

På'n igjen

Jeg skal ikke gjenta meg selv. Det blir i dag som i går, men forskjellen er at jeg vet hva som er i vente, så jeg lar meg heller bare imponere av jaktkameraten og hundene hans. De er som i ett. Jeg vet at han lever og ånder for jakt og for hundene. Det er lett å se det. Eir skal visst ha en av de beste snutene i landet. I går kveld ringte en kar fra oppi Nord-Finland. Han hadde ei tipse som straks var parringsklar og lurte på om han kunne ta den med til Trondheim for en hyrdestund med Eir. Avtalen blir gjort, og 120 mil kjører han glatt på en dag for å få til denne parringen. Det skulle bekrefte at Eir har en og annen verdsatt genkombinasjon.

- Jeg fikk den ikke gratis. Ingen veldedighet. Jeg var bare raskere.

Jaja, dagen går, fuglene gjør sitt beste og Karl spør snart om å få låne litt plass i sekken min igjen.

Utpå ettermiddagen begynner irritasjonen å melde seg litt. Det nytter ikke å unngå det. Heldigvis kommer mitt øyeblikk også... Øyeblikket som tar meg rett til himmelen. Nok

en håpløs oppflukt. Midt inni bushen. Jeg er lynrask. Jeg har ikke annet valg, skal jeg ha noen sjanse om å være kjappere enn Karl. Han skyter så raskt at Lucky Luke og skyggen hans bare kan ta seg et stev. Men det er mi hagle som smeller denne gangen. Og det blir med det ene smellet. Fuglen faller dønn. Karl hadde mye bedre posisjon som vanlig. Jeg snur meg med et fåreglis.

- Javel. Har du tid til å somle slik da?

Ååh, jeg føler meg så vel i dette øyeblikk.

- Gratulerer.

Setningene til Karl er på maks ett ord så lenge jakten pågår. Ingen videre utbrodering. Men jeg ser at denne høster jeg respekt for. Og jeg vet at jeg fikk den ikke gratis. Ingen veldedighet. Jeg var bare raskere.

Tiuren

Det var rett etter denne episoden at vi tok opp tiuren. Den som fortsatt fløy etter to skudd fra hagla til Karl. Den som jeg fanget opp flukten til bakfra med hagleløpet mitt. Jeg trekker av. Det knyter seg i magen. Jeg forbanner mitt amatørmessige tidlige avtrekk. Men det er kortvarig. Synsnerven sender et signal til hjer-

nen. Rapporten er som følger: «En unaturlig rykning hos fuglen ble registrert» «Den er på vei ned!» Jeg blir med ett røsket ut av transen. Karl Henrik raser over myra i et helvetes tempo i samme retning som tiuren. Traff jeg? Traff jeg min første tiur? Å, døven! Jeg løper etter, det jeg er kar om. Det går mildt sagt styggfort. Vi braser inn i det tette buskaset i enden av myra, og videre inn blant trærne. Så bråstopper Eir. Snuten er i høygir. Karl er helt i sin egen verden (som vanlig). Det er jeg som ser den først. Under ei gran.

- Der er den!

Karl fisker ut tiuren i en erfaren vending, hundene får sin del av æren, og tiuren flakser snart ikke mer.

- Jeg bomma på første skuddet. Snubla litt i ei rot. Men det andre skuddet visste jeg måtte ha noe for seg.

- Hæ!?! Spontanreaksjonen min glipper ut.
- Traff du? Den fløy jo. Den rykket til da jeg skjøt.

Tvilen melder seg. Nei, jeg er sikker... er jeg ikke det da? Vel, kanskje begge traff. Det er vel det som skjedde. Jeg tviler ihvertfall ikke på ham. Vi diskuterer ikke slikt, for svar får vi ikke allikevel. Karl tilbyr meg æren. Takk, men nei takk. Jeg skal være 110 prosent sikker før jeg noterer min føste tiurfelling. Denne får ikke plass på peishylla. Så skjer noe nytt rent kommunikasjonsmessig oss to imellom. Karl utvider setningene sine fra stort sett ett ord om gangen til flere sammenhengende.

- Du har rett holdning, André. Og et fändeni-voldsk pågangsmot. Jeg vet hvordan frustrasjon føles. Du nekter å gi deg til tross for at du opplever motgang. Du har alt som skal til for å bli en topp jeger.

Tiuren gir han til meg.

- Om du ikke skal ha den på peishylla, så legg den i fryseren.

Inni meg blir mannen myk og følelsesladet glede sprer seg. Men ikke så det vises på utsiden. Man er da hardbarka...

- Sist jeg kom hjem fra jakt måtte jeg sitte på fryserlokket og stroppe det igjen. Må kjøpe meg en til.

Jeg bare måper og ler. Vet det er sant. Det er ikke samme problemet i min fryser, så fuglene havner der... ■

TIURFANGST. Vi vet ikke hvem som felte den. Sannsynligvis begge to.

GOD UTTELLING.
Dagens uttelling kan vi ikke klage over. Ikke gårdagens heller.

